

Kulturgravar i Riseberga

En sammanställning gjord 2024
av Seved Torstendahl.

Kartan ursprungligen ritad av Svenska Kyrkan, kulturgravarna har markerats med rött.

Vad är en kulturgrav?

Kyrkogårdarna har blivit en viktig del av vårt definierade kulturarv i ganska sen tid. Det utseende som våra kyrkogårdar och begravningsplatser har idag speglar samhällets syn på död och begravning under flera hundra år, både när det gäller kyrkogårdarnas arkitektoniska utformning med kvarter, gångar och trädkransar, och gravanordningarnas utformning med gravstenar, inskriptioner, utsmyckningar och val av växter.

<https://www.svenskakyrkan.se/vart-arbete/kulturarv/gront-kulturarv>

Det finns en webbsida där många kulturgravar i Sverige är dokumenterade:

<https://www.kulturgravar.se/>

Fotograf:
Seved Torstendahl, 2024

Riseberga

En förteckning över kulturhistoriskt värdefulla gravplatser på Riseberga kyrkogård har 47 gravar listade, alla är dock inte utmärkta med en skylt "Kulturgrav".
I denna folder har 23 stycken beskrivits.

Kulturgravar utses efter betydande personer eller tids- typiska eller ortsspecifika utmärkande drag:

- låga pelare krönta med stenklot,
- stora, höga stenar ("bautastenar")
- järnkors, mitten på 1800-talet
- grav med en ram av sten
- växterna

Den kulturhistoriska värderingen anges i denna folder för varje gravplats.

Uppgifter om personerna har hämtats från gravar.se och kyrkböcker, i något fall en CD-skiva "Begravda i Sverige".
Åsbo släkt- och folklivsforskare har registrerat gravar och gravstenar, se

https://www.aasbo-gen.com/reg/oppen/gravsten_ver3/

I 8

Henrik Rosengren

1839-04-24 — 1917-02-09

f. åbo Nybo, kyrkovärd

Cecilia Rosengren

1839-05-05 — 1926-03-20

Värdering

Tidstypiska gravvårdar i olika stilar, några av kyrkogårdens äldsta bevarade. Värdefulla inskriptioner, bland annat kvinna född i USA. Värdefull inramning med sten och för Riseberga typiska stenklot på låga pelare, samt markbeläggning singel.

III 1

Johan Christopher Toll

1743-02-01 — 1817-05-21

Kungsgården Bäckaskog
Fältmarskalk, generalbefälhavare,
riddare, commendeur, grefve,
herr

Bilden från Nationalmuseum, Stockholm, allmän egendom.

Värdering

Ovanlig monumentalt gravmonument över en person. Fältmarskalk Christopher Toll var i början av 1800-talet Sveriges siste generalguvernör i Skåne. Gravmonument sägs vara från 1817.

*Ur dödboken Kiaby C I/3 bild 145:
Maii Den 21 Dog Och Den 16 Julii
Begrofs I Riseberga Hans Exelence
Fältmarskalken Generalbefälhafva-
ren I Skåne Riddaren Och Commen-
deuren Af Kongl Majt-S Orden Samt
Riddaren Af Alla Kejslerliga Ryska
Orden Högvälborne Grefven Herr
Johan Christoffer Toll På Beckaskogs
Kungs Gård*

Bilden från Nationalmuseum,
Stockholm, allmän egendom.

Johan Christoffer Toll hade en varierad karriär. Han var med och planerade Gustav III:s statskupp 1772 och var sedan med i Gustav III:s krig mot Ryssland i Finland. Kungen tappade sedan intresset för Toll och han fick mindre uppgifter. Men Toll föll i onåd och förvisades till Wismar.

När Gustav IV blev myndig utsågs han till chef för Krigskollegiet (överbefälhavare). Efter diverse turer blev Toll generalbefälhavare i Skåne och tog emot Karl XIV Johan när denne kom till Sverige (då kronprins). Toll blev nu rådgivare även till Karl Johan och blev 1814 upphöjd till greve av Karl XIII.

(https://sv.wikipedia.org/wiki/Johan_Christopher_Toll)

Det har suttit kopparplattor på stenen med texten "Endast tiden bröt den" och "Johan Christopher Toll" men de förvaras av säkerhetsskäl på annan plats.

Mer att läsa om Toll:

<https://historiafransimontorp.wordpress.com/tag/johan-christoffer-toll/>

III 7

Nelly Svensson

1868-11-20 — 1927-01-20

Frånskild 1894

Stickerska, dödsorsak: kräfta (cancer)

Värdering

Tidstypisk gravvård.
Värdefull ovanlig inskription,
rest över en kvinna.
Gravvården är flyttat något från
ursprunglig plats som nu utgör
vattenpost.

III 34

Jakob Wilhelm Blomberg

1831-01-18 — 1886-10-28

Åbo Björketorp

*Sophie Lovisa Blomberg
f. Streifert*

1837-05-28 — 1914-09-18

Dotter till värdshusidkaren på
Herrevadskloster

Värdering

Tidstypisk gravvård. En av kyrkogårdens äldsta bevarade.

III 48

Ola Månsson

1822-01-01 — 1902-12-15

Undantagsman, f.d. lantbrukare,
åbo Anderstorp nr 4

Deras barn:

(Elna 1846-05-25, inte begravd här)

Selma Olsson 1858-07-18 – 1935-06-23

Matilda Olsson 1867-07-08 – 1892-09-28

Elnas dotter: Hildur Jönsson 1878-09-30 – 1897-03-02

Värdering

Tidstypisk gravvård och en av många högresta i Riseberga. Inskription är svårläst. Bevarat järnstaket med stenar under stolparna.

III 104

Frans Leonard Lindau

1847-09-28 — 1944-02-02

Lantbrukare,
f åbo Lilla Björket nr 1

Sven Lindau

* 1809 † 1869

Regementsväbelen
Svärdsmannen och Medaljören

Värdering

Riklig inskription om trakten, familjen samt koppling till regementet och militären. Två av många högresta gravvårdar i Riseberga. Den östra gravvården är en av kyrkogårdens äldsta bevarade. Den västra stenen är ovanlig för sin tid, på 1930-talet var gravvårdarna ofta mindre.

Stenen t.v. (väster): Lantbrukaren / Frans Leo. Lindau / Å Lilla Björket / 1847-1944 / Hustrun / Emelie F. Danielson / 1862-1939.

Stenen t.h. : Minnesvård / öfver / Regementsväbelen / Svärdsmannen och Medaljören / Sven Lindau / * 1809 † 1869 / hans hustru / Elna Lindau / Född Nilsson / * 1815 † 1896 / Saliga äro de döda / som i Herren dö / på undre stenen står : Deras dotter / Neliana Cecilia Lindau / * 1854 † 1868 / Deras son / Sergeanten vid K. Wendes Artillirei / Alexander Nikolaus / Lindau / * 1849 † 1887

III 106

Maria Forsberg

1847-03-07 — 1889-01-15

Ort: Karlshamn

Värdering

Ovanliga gravvårdar, men i Riseberga finns några av denna typ bevarade.

Enskilt inramad stor gravplats med markbeläggning singel.

III 128

Carolina Barfoth

1839-04-01 — 1928-10-22

Knut Hein Barfoth

1823-06-25 — 1906-08-08

Värdering

Ovanliga gravvårdar, men i Riseberga finns några av denna typ med stenkar bevarade. Enskilt inramad stor gravplats med markbeläggning sand som var vanligt innan många byttes till singel.

Gravplatsen har enligt äldre foto varit inramad med infattningshäck buxbom och planteringar.

III 131

Fredrik Forsberg

1865-06-14 — 1921-07-08

Tre minderåriga barn

Anna-Maria Forsberg

1874-12-23 — 1925-05-19

Nils Fredrik 1895-10-08 —

1909-03-20 (13 år)

Elma 1910-02-18 — 1910-10-01

(8 mån)

Lillan —

Värdering

Tidstypisk gravvård.
En av många högresta
bautastenar och familjegravar
i Riseberga.

III 159

Bengt Nilsson Trana

1847-05-25 — 1914-02-14

Torpare (lantbrukare)
Riseberga nr 4, Hagen
(A II a/9 sid 682)

Anna Magnusson

1848-12-20 — 1918-05-26

Värdering

Ovanlig gravvård i marmor. Värdefull inskription.
Gravnummer RK III 159 (inte registrerade hos gravar.se)

IV 4

Nils Persson

1827-05-17 — 1899-04-07

Botilda Persson

1832-04-29 — 1930-01-02

Deras döttrar:

Agneta Nilsson 1860-02-17 — 1936-03-05

Theolina Nilsson 1867-08-07 — 1941-05-02

Värdering

Tidstypisk gravvård. En av kyrkogårdens äldsta bevarade i denna del av kyrkogården som är utvidgning från 1890-talet.

Värdefull inskription. Värdefull inramning med sten och för Riseberga typiska stenklott på låga pelare, samt markbeläggning singel.

IV 6

Assarina Paulsson Pålsson

1849-03-10 — 1911-02-04

Änka, torpare, en dotter står som hotellinnehavarinna 1905. Bodde med maken i Danmark. Barnen är födda där.

Värdering

Tidstypisk gravvård i svart diabas men ovanligt lite dekor samt enkel utformning.

En av kyrkogårdens äldsta bevarade i denna del av kyrkogården som är utvidgning från 1890-talet.

Värdefull inskription, *Enkans familjegrav*.

Värdefull inramning och bevarad markbeläggning singel.

IV 57

Axel Karlsson

1859-04-07 – 1916-01-18

Åbo Slättåkra (ogift)

Värdering

En mindre vanlig typ av gravvård, naturromantisk gravvård påkostad handgjord skulpterad trädstam, något sen för sin stil och något ovanlig stenart. Enda av sitt slag i Riseberga. Avbruten trädstam symboliserar generellt det avbrutna livet. Värdefull inskription.

Värdefull inramning med sten och pelare samt markbeläggning singel. En av många mer monumentala gravvårdar i Riseberga. (Vem gjorde detta, och varför? Han var ju ogift.)

IV 59

Nils Petter Jönsson

1865-05-16 – 1950-11-28

*Albertina Amalia Jönsson
f. Nilsson*

1872-02-05 – 1942-06-30

Familjen hade 9 barn varav sex dog 1914–1916 och de är begravda här. Den överlevande sonen Gunnar Jönsson tog över gården och han och hans hustru Elsa ligger också begravda här.

Värdering

Tidstypisk gravvård. Värdefull inskription. Värdefull inramning med sten och för Riseberga typiska stenklot på låga pelare, samt markbeläggning singel. En av många högresta mer monumentala familjegravplatser i Riseberga.

VI 21

Fredrik Ludvig Dalman

1799-07-19 — 1859-12-22

Fanjunkare

Värdering

Bevarade ålderdomliga gravvårdar. Gjutjärnskors hör till en kort period på kyrkogårdar, i Riseberga finns flera bevarade. Några av kyrkogårdens äldsta gravvårdar. Värdefulla inskriptioner. En gravplats med bevarad sandbeläggning, som var vanligt innan många byttes till singel.

VI 22

Johan Ekberg

1813-10-18 — 1868-08-31

Regementsveterinär

Värdering

Enkel diabasgravvård utan dekor. Värdefulla inskriptioner. En gravplats med bevarad sandbeläggning, som var vanligt innan många byttes till singel

Emma Ekberg f. Lundberg

1816-12-13 — 1900-05-17

Även ett vuxet barn
Ludvig Theodor Ekberg
1851-04-01 — 1921-03-28

VI 24

Carl Axel Geijer

1817-06-20 — 1842-12-05

På stenen:

*Här vilar löjtnanten och
generalstabsofficeren Carl Axel
Geijer*

Värdering

Bevarade ålderdomliga gravvårdar.

Gjutjärnskors hör till en kort period på kyrkogårdar, i Riseberga finns flera bevarade. Några av kyrkogårdens äldsta gravvårdar.

Värdefulla inskriptioner.

VI 29

Hanna Persson

1817-12-27 — 1905-04-11

Husägarinna från Stora Björket
Nr 1

Johanna Persson (syster)

1822-11-15 — 1908-02-28

Även föräldrarna ligger i denna
grav

Värdering

En av få bevarade naturromantiska gravvårdar i Riseberga, här bevarad komplett med krönande kors.

Enkel diabasgravvård utan dekor. Lutad håll med stenkant är en av några av denna typ i Riseberga, generellt ovanlig. Värdefulla inskriptioner.

Hantverksmässigt och påkostad inramning med kraftiga stencollare och järnkätting. En av många påkostade inramningar i Riseberga

VI 33

Per Assarsson

1824-01-28 — 1894-05-25

Undantagsman, tidigare åbo
Bonnarp nr 9

*Här hvilar landtbrukaren Per Assarsson Nr 9 Bonarp född den 28 jan 1824
död den 25 maj 1894 Hans Hustru Cecilia Tufvesdotter*

Värdering

Något ovanlig gravvård i sandsten, en av kyrkogårdens äldsta bevarade. Värdefull inskription.

VI 54

Italiensk krigsgrav

Text på italienska och svenska:

*Italienska soldater. Döda för fosterlandet under hemfärd
från krig och fångenskap i januari 1919*

Värdering

Ovanlig gravplats med italiensk krigsgrav, värdefull inskription och värdefull i sin helhet, berättar om krigshistoria och livsöden. Värdefull hantverksmässig inramning, bevarad sand som markbeläggning

VI 66

Engelsk krigsgrav

Värdering

Ovanlig gravplats med engelsk krigsgrav, värdefull inskription och värdefull i sin helhet, berättar om krigshistoria och livsöden. Värdefull hantverksmässig inramning, bevarad sand som markbeläggning.

VII 7

Axel von Böhnen

1800-03-21 — 1875-07-31

Friherre

Dotter:

Sofia Franciska von Böhnen 1865-07-02 — 1876-11-04 (11 år)

Värdering

Något ovanligt och dekorativt järnkors.
Ålder eller historik dock inte känd

*Elsa Maria von Böhnen
f. Pålsson*

1829-06-03 — 1888-07-12

VII 79

Jöns Åkesson

1825-03-06 — 1900-04-06

Restauratör Vårdshus på
Herrevadskloster -1897
f.d. källarmästare

Värdering

Tidstypisk nationalromantisk gravvård, dock förhållandevis ovanlig, hantverksmässigt bearbetad och skulpterad. En av Risebergas många monumentala högresta gravvårdar.

Maria Elisabet Åkesson

1829-04-06 — 1918-03-13

VIII 1

Edvard Persson

1870-06-07 — 1949-11-16

Deras barn, dog före föräldrarna:

Erick Sixten 1912-03-12 — 1936-12-05

Inga Linea Ragnhild 1917-07-28 — 1919-05-02

Gösta Sigurd 1920-05-15 — 1924-06-01

Mannens föräldrar:

Per Andersson 1830-11-06 — 1896-08-06

Botilla Nilsson 1829-10-07 — 1905-10-09

Gerda Persson

1878-07-30 — 1940-06-08

Värdering

Tidstypisk gravvård från omkring sekelskiftet 1900, värdefull inskription, kan kopplas till trakten och berättar om barndödlighet. På stenramen de för Riseberga typiska stenkloten och en av Risebergas många högresta familjegravar med riklig inskription och påkostad inramning.

**Svenska
kyrkan**